

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrť leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrť leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo (in ekspedicijska) v „Katoľ. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 94.

V Ljubljani, v četrtek 25. aprila 1895.

Letnik XXIII.

Državna pomoč.

(Govor poslanca Kluna v državnem zboru.)

Kakor je že predlagatelj grof Hohenwart omenil, znana vam je že iz obširnih poročil in raznih brzojavov, ki že teden dni pod značilnim naslovom „Potres“ napolnujejo prostore javnih listov, več ko dovolj strašna nesreča, ki je zadela južne dele našega obširnega cesarstva, vzlasti mojo ožjo Kranjsko domovino in sosednje kraje južne Štajerske, posebno pa deželno glavno mesto Ljubljano z okolico in bližnje okraje.

Oprostili mi bote zato, da ne bom našteval raznovrstnih posameznostij, o katerih lahko rečem, ne da bi pretiraval, da so v resnici mnogo hujše, kakor poročajo časniki, in da si človek o njih ne more napraviti pravega pojma, ako jih sam ni skusil in preživel. — Mnogi, deloma silni sunljeji, ki se od velikonočne nedelje zvečer vsaki dan večkrat ponavljajo bolj ali manj silni, vsled katerih je tudi ponesrečilo in umrlo več ljudij, razrušili so mnogo poslopij v okolici ljubljanski, kakor tudi v mestih, trgih in raznih drugih krajih v deželi, Ljubljano pa so tako razdejali, da se spremeni v razvalino, ako se prebivalstvu ne pomaga, hudo poškodovane hiše zopet sezidati, ali jih vsaj toliko popraviti, da bo mogoče v njih stanovati. Z lastnim denarjem ljudje tega nikakor ne bodo zmogli, kajti so že sedaj večidel vsi hišni posestniki tako obteženi s hipotekarnimi dolgovi, da na hiše ne morejo dobiti več kaj posojila in da ga sploh ni denarnega zavoda ali kakega zasebnega bogatina, kateri bi jim mogel posoditi denarja toliko, kolikor ga neobhodno potrebujejo, da bi mogli oskrbeti najpotrebnejše zidave in prezidave. Mnogi hišni posestniki so bili že sedaj le neplačani hišniki svojih lastnih hiš, od katerih so pobirali najemnino, da so ž njo plačevali davke in obresti svojim dolžnikom. Tega bi sedaj več ne zmogli, ako jim ne pride pomoč, da bodo zamogli zopet popraviti svoje hiše. — Toda kedo naj jim oskrbi vse to neobhodno potrebno, ker bo stalo zelo veliko. Dežela tega ne bo mogla, kajti je tudi, kakor je že grof Hohenwart omenil, sama toliko trpela, da bo, ker je znana kot revna, sama prisiljena iskati velikega posojila, da bo zgradila svoja lastna javnim

koristim namenjena in večinoma zelo poškodovana poslopja.

Tudi radodarnost blagonaklonjenih src in plemenitih dobrotnikov, ki se je takoj pokazala v tako krasni podobi, in kateri je na čelu kakor vselej in pri vsaki nesreči naš preljubljeni in vzvišeni vladar s svojimi plemenitimi darovi (Živahna pohvala), kateremu so kmalu sledili drugi člani vladarske rodovine, kakor tudi zastopstva mesta Dunaja (Živahna pohvala) in drugih mest, raznovrstna društva in zasebniki z zdatnimi darovi, vsega tega ne bode mogla popraviti.

Vsa ta pomoč namreč, ki je našemu hudo zadetemu narodu v veliko tolažbo in krepko bodrilo in za katero se tukaj v imenu našega ljudstva iskreno zahvaljujemo (Živahna pohvala), nam podaja le trenutno pomoč; ne more pa nam dati one stalne podpore, katera je neobhodno potrebna, da se zopet zgrade porušene stavbe, kar pa bo zahtevalo zelo velike svote. Kajti ne le v Ljubljani, marveč tudi v okolici in v sosednjih vaseh bližnjih okrajev, kakor tudi v posameznih mestih in trgih na deželi so ravno javnim koristim namenjene zgradbe, cerkve, šole, župnišča itd. tako zelo poškodovane, da jih bo treba na mnogih krajih do tal podreti in z nova zidati. Revne občine, kjer so občinarji sami tudi hudo udarjeni, gotovo ne bodo mogle zbrati v ta namen potrebnega denarja.

Ob tej priliki naj omenim, da je tudi kopaljšče Toplice na Dolenjskem skoraj ob istem času, namreč malo dni poprej, pokončal skoro popolno hud požar. Te uboge občine, ki je vsled ognja dvojne pomoči potrebna, pa se skoro nikdo ne spomni, ker vse trpi pod silo strašnega potresa. Isto velja o požaru v Stari cerkvi pri Kočevju. Vendar jaz upam, da se bode pri delitvi pomoči vzlasti oziralo tudi na ta dva hudo zadeta kraja.

Že gospod predlagatelj je omenil, da zdatno in zadostno podporo, katera se bo deloma kazala kot brezobrestno posojilo, zamore dati le država, kateri mora biti v lastnem interesu na tem, da se ne izda propadu toliko poprej lepih a sedaj po potresu hudo poškodovanih krajev, mest in trgov, vzlasti pa ne Ljubljane, ki se je tako lepo razvijala po svojih številnih javnih napravah in zavodih. Poskrbeti je treba, da se ne

oškodujejo na porušenihi hišah naloženi pupilarni denarji ter razni fondji za ustanove in dobrodelne namene, marveč storiti je vse, da se dežela z glavnim mestom zopet povzdigne iz razvalin, lepša in bolj cvetoča kakor poprej. — Ta namen ima stavljeni predlog, katerega nujnost je jasna vsakemu, ako se le ozre na hudo prizadeto mesto. Od onega trenutka, ko je prvi in ob jednom najhujši potres, ki je trajal v Ljubljani nad dvajset sekund, vzbudil prebivalce veliko nedeljo zvečer ob 1/4 12. uri iz spanja, do današnjega dne steje hiše zapuščene in prazne. Ljudje celo po dnevi s strahom prihajajo za trenotek v hiše, zvečer si pa nikakor ne upajo v svoja stanovanja, tudi če niso hudo poškodovana, marveč se prestrašeni potikajo na javnih trgih in vrtovih, ali pa beže iz mesta v daljne kraje, kjer upajo najti več varnosti in miru za se in za svoje družine. Le malo je družin, ki so tako srečne, da prenočujejo v svojih pravih stanovanjih. Prvo noč prebili so večinoma vsi čujoč in moleč pod milim nebom, premožnejši v zaprtih vozovih, katere so zapeljali na večje trge, da bi se vsaj nekoliko obvarovali pred mrazom; pozneje je dobrohotno ponudila južna železnica, za kar ji gre iskrena zahvala, brezplačno svoje vozove; isto je storilo jednako dobrohotno tudi vodstvo državnih železnic, tako da je na kolodvoru okoli 3000 ljudij prenočevalo v železniških vozovih.

Konečno prihitelo je tudi vojaško poveljstvo na pomoč in dalo napraviti mnoge šotorov in barak, kjer prebiva občinstvo za silo. Posebno pohvalno pa moram omenjati ravnateljstvo rudečega križa, ki je radovoljno prepustilo vse v Ljubljani pripravljene vozove in drugo orodje, da so se prepeljali bolniki iz bolnišnice, ki je zelo poškodovana. Razun šotorov in barak, katere so dobili v teku tega tedna nesrečniki v začasno stanovanje, napravila je Ljubljana še druga, res prav zanimiva bivališča. V nekdanjih predmestjih Krakovo in Trnovo tržijo namreč s kislim zeljem, katero čez Trst v južne dežele izvažajo. V to svrho določene posode ali kadi so sedaj večinoma prazne in te so lastniki radovoljno spravili na javne prostore in s tem bilo je obvarovanih precej družin mokrote. Začelo je namreč zadnje dni deževati in tako vreme zelo slabo vpliva na zdravje. Ker so pa ljudje brez pravega domovja, tedaj se

LISTEK

Ljubljana.*)

Nebesa so se tebi zagrozila
Moj revni narod! Zemlje dno se giblje.
Nesreče vrata so se odpehnila
Za-té. Tramovje poka, strop se giblje.
Kam v mrzli noči bi se obrnili?
Kam z deco in bolniki? Bog se vsmili!
„Oj kvišku oče!“ „Deca brž vstanimo“,
„Sestrice bolne, ata, ne zabite“.
„Posloj se podira! — Proč bežimo!
Tam zunaj morda smrti še vhitite!“
„Le tiho!“ — „Sodnji dan je, — mama moja!“
„Brž ven!“ — „O Bog, kakor je volja tvoja!“

Prišel je čas velikonoči zale,
Ko vse v življenje novo se preraja.
Tu pa obup in bol in tožbe žale!
Tresoča zemlja v grozi sreča maja.
Moj revni narod, marna tvoja dela,
Zaté ne zori zarija vesela!

Nesrečno mesto! V širne zemlje krogi
Le redki tebe so imenovali.
Povest strašno o tvoji pa nadlogi
Povsod še v poznih časih bodo znali.
O nji otroke bodejo učili,
In z Lisabonom bodo te družili.

Pod milim nebom zdaj stoje oltarji,
Dvomljivec z vernim prédnje poklekuje:
„Ozri se v nas, o Bog, v nesreč viharji,
Ukaži jezni zemlji, naj miruje!
Dobrotni, čuj otrók prošnje goreče!
Usmili se! Obvaruj nas nesreče!

Moj narod! Pridnost in ljubezen trajna,
Umetelnost in znanost so zbirale.
Prihrula pa je noč zlovestno tajna
In tvoje zbirke so se pokončale.
Če znova lotiš dela se v težavi,
Zgubljenega nobén ti ne popravi.

Domov se lastavica je vrnila;
Tožéc svoj dom predragi obletava.
Razdrť je kraj, kjer vedno je gnjezdila.
Njen mirni dom se vdira — razsipava
Zastonj ozira se po varnem koti,
In proč jo odneso lahke peroti.

Zatorej kviško, bratje, mi vstanite,
Saj nas nesreča bratovsko jedini!
Odprite sreča in roke zgenite
V pomoč nesrečni bratovski družini!
Ne čakajmo! Le tesno se združimo,
Kjer more kdo, tešimo in rešimo!

*) To pesem je prinesel včeraj v nemškem jeziku neki dunajski list. Zložil jo je Jos. Stritar. Ko smo jo prevedli, smo čuli, da jo je pesnik sam zložil tudi v slovenskem jeziku. Nič ne dene. Dobra stvar tudi dvakrat ne skazuje.

tudi o pravočasnem pripravljaju jedi govoriti ne more, posebno pa še pri revnih družinah. Toda tudi v tem slučaju pokazalo je dunajsko glavno mesto svoje velikodušno usmiljenje do trpečega prebivalstva ljubljanskega in s svojo prostovoljno rešilno družbo in z društvom za ljudske kuhinje pravočasno preskrbljevalo hrano. To veliko darežljivost bode si gotovo ljubljansko prebivalstvo dobro zapomnilo in se je s hvaležnim srcem spominjalo. (Pohvala.) Te nenaravne razmere, v katerih je zastala tudi trgovina popolnoma, ne morejo dolgo trajati; mora se kakor hitro mogoče pomagati, da bo ljudem mogoče redno vršiti svoja vsakdanja opravila. Vsled tega je nujno potrebno, da se vlada in državni zbor kar mogoče naglo odloči v svojem sklepu, da se ljudstvo v svoji razburjenosti potolaži in je zagotovljeno pomoči ter se takoj poprime popravil na svojih poškodovanih poslopih, ko se zemlja pomiri. In zato vas prosim, gospoda moja, sprejmite ta nujni predlog in pokažite tako hudo skušanemu prebivalstvu, da ni stavilo zastoj svojih nad na državni zbor. (Zivahna pohvala.)

Nasledki potresa.

Ljubljana po potresu.

Ljubljana je po potresu hudo zadeta! Ni še pregledana tretjina hiš, a že se da sklepati o krutih udarcih, ki so zadeli hišne posestnike vsled katastrofe! Dunajski in graški inženirji, katere je naročila vlada — seveda v vse premajhnem številu, — in drugi veščaki so te dni sami čutili nekoliko jednega izmej sunkov, ter dobili nekoliko pojma o tem elementu, ipak trde od dné do dné bolj, da niso ni polovice te škode pričakovali po potresu. — Njih sodba je pač ta, da se bode vsled poškodovanih in prizadetih hiš morala jih skoro tretjina podreti, druga tretjina temeljito popraviti in le za jedno tretjino bode zadostovala manjša popravila. Levi breg Ljubljane je grozno zadet! Nekoliko v tolažbo so hišnim gospodarjem komisijske izjave gledé nadaljnjega prebivanja v notranjih, več ali manj prizadetih prostorih. Toda kaj zaležejo te komisije pri tolikem številu hiš in tolikej nevarnosti in pa nujnosti! Polovica premalo jih je. Inženirji in magistratni uradniki, ki so v te komisije odrejeni, morajo delati skozi 9 ur na dan z vsem naporom, da so v stanu pošel zmagovati, a kaj, ko se to pri takej množini poškodb tako malo pozna! A to naporno delo bode trajalo še mesec dni, če se komisije ne pomnože, in delo v obče ne zlajša, kajti to je uprav težavno delo, polno nevarnosti in odgovornosti, ker je tem komisijam odločevati takorekoč o nadaljni osodi hišnih posestnikov!

Šentpeterska cerkev.

Prezbiterij je hudo zdelan; za velikim oltarjem je mogočna razpoka od vrha do tal. Vendar je upati, da se dá še zvezati. Dva glavna oboka ob kupoli sta globoko počena. Toda tudi ta dva se bosta dala zakliniti. Bolj nevarna sta pa dva manjša oboka v stranskih kapelicah takoj pri vходу v cerkev. Najbrže se bosta morala prenoviti. Zvonika nista poškodovana. V desnem je vrgel potres drugi zvon iz tečajev, a ga ni poškodoval. Pri jednem zvoniku je odlomil vrh križa.

Karmeličanke na Selu.

Novo prizidani samostanski del in cerkev imata sicer več razpok; toda vendar se smeta imenovati, da sta brez velicij poškodb. Staro samostansko poslopje je pa tako porušeno, da se bo moralo skoraj gotovo do tal podreti.

Nunska cerkev in samostan.

Uršulinska cerkev je na obokih in v kupoli tako razpokana, da bo treba oboje razrušiti. Zvonik se bo moral do polovice podreti. Stransko zidovje je deloma zelo hudo razdejano. Največji vzrok temu je premehkí temelj. Kar so opazovali učenjaki pri drugih potresih, to se je skazalo tudi v Ljubljani. Poslopja na trdem temelju so mnogo manj trpela, nego na mehkem. Ta hiba se kaže pri vsem nuskem samostanu, ki je grozno razbit. Zidovi so odstopili, oboki so porušeni ali podprti. Zid je večinoma razpokan. Od vsega poslopja se bo le morda dobra polovica samostana dala rešiti. Najbolje je ohranjeno nove šolske poslopje, ki je obrnjeno proti Zvezdi; tudi šolske sobe zunanje šole so primeroma prav dobro ohranjene. Komisija je dejala, da se bodo prav kmalu lahko popolnoma po-

pravile. Uboge nune stanujejo na vrtu v barakah. Glede tehniškega značaja so se pokazali najtrdnjši in najboljši oboki na traverzah; vse drugo je preje odnehalo, nego oni.

Šentjakobska cerkev.

Prezbiterij ima tako hudo razpokane stene, da se mora po izjavi komisije temeljito popraviti. Morda se bo moral celo odnesti in namestiti z novim. Zvonik proti Virantovi hiši se bo moral do cerkvene strehe odnesti; drugi se bo dal zvezati. Ladija nima nevarnih razpok in ko se razruši nevarni del zvonika, se bo polovica cerkve lahko brez skrbi rabila za božjo službo. Sv. R. Telo so prenesli iz šentjakobske cerkve v cerkev sv. Florijana. Najnujnejša dela bodo izvršili pijonirji.

Oglasilo.

Nastala je potreba gledé hrane skrbeti tudi za one vrste prebivalstva, katere sicer miso navezane na brezplačno hrano, vendar pa vsled razrušenih dimnikov, ali ker so primorani stanovati v začasnih stanovanjih, niso v stanu priskrbeti si krepke gorke hrane. Vsled tega otvori se danes na Muzejskem trgu za poslopijem Kranjske hranilnice kuhinja za silo, v kateri se bodo kuhala gorke jedila in ista za lastno ceno oddajala. Jedna porcija, obstoječa iz juhe, mesa in prikuhe, velja 15 kr. Za vsako porcijo po katero se mora priti, treba kupiti za 15 kr. marko v blagajnici postavljeni pri kuhinjskem vozu. Za to marke se dobi potem navedena porcija. V petkih se bodo oddajala postna jedila ter stane porcija 10 kr. Razprodavanje jedil se prične ob 12. uri.

V Ljubljani dné 25. aprila 1895.

Od c. kr. deželnega predsedstva.

Darila vsled potresa.

Nadalje so darovali: gospod dr. Jan Dětak, v Planici za odbor „národní jednoty pošúmavské“ 2 gld.; omizna družba restavracije Röhrer v Plznu 11 gld.; uredništvo časopisa „Neues Wiener Tagblatt“ 91 gld.; gospod Vladimir Pirnat, c. in kr. nadporočnik v Tridentu 22 gld., nabranih v častniškem krogu; administracija časopisa „Reichspost“ na Dunaji 9 gld.; gospod Ivan Puppis, c. in kr. narednik v 97. pešpolku v Pulju 20 gld., nabranih pri zabavnem večeru podčastnikov; „Bezirks-Armenrath“ v Krems 18 gld.; časopisa „Politik“ in „Nar. Politika“ v Pragi 32 gld. 50 kr.; administracija „Narodnih Novin“ v Zagrebu nabranih 48 gld. 80 kr.; gospod Josip Bolè na Reki 32 kilo salami; mestni zbor celovški je dovolil 500 gld.; gospod Preschern pl. Heldenfeld je namestništvu v Gradcu izročil za Ljubljančane 500 gld.; vredništvo praškega „Čecha“ je nabralo 51 gld.; škof djakovski dr. Juraj Strossmayer 300 gld.

Nabiranje darov v lavantinski škofiji. Tudi preč. knezoškofijstvo v Mariboru je izdalo oklic na župnijske urade, v katerem se prosi preč. duhovščina, da napravi prihodnjo nedeljo po cerkvah zbirko milih darov v pomoč vsled potresa poškodovanim prebivalcem ljubljanske škofije, ki naj se dpošljejo knezoškofijskemu ordinarijatu v Mariboru. — Mil. gospod knezoškof je v ta namen podaril 100 gld., druga preč. duhovščina v Mariboru 340 gld., skupaj 440 gld. — Bog povračuj dragim rojakom štajerskim stotero njih bratovsko ljubezen!

Odbor za nabiranje darov v Mariboru.

Tudi blagi rojaki v Mariboru sešli so se dné 23. aprila v „Slov. Citalnici“ v lepem številu, da osnujejo odbor, ki imej namen nabirati darove v pomoč vsled potresa poškodovanim Ljubljančanom. Načelnik nabiralnemu odboru je kanonik dr. Ivan Križanič, blagajnik trgovca Franc Dolenc in tajnik profesor dr. Ant. Medved.

V Zagrebu bode v soboto v restavraciji Schneiderjevi koncert z vojaško godbo, čisti dohodek je namenjen vsled potresa ponesrečenim Slovencem. Včerajšnji »Obzor« objavlja pismo iz meščanskih krogov, v katerem dopisnik nasvetuje, naj bi pevska društva namesto koncertov in sličnih svečanostij, ki stanejo mnogo denarja, med svojimi člani nabirala darove. Poseben odbor v Vrabču je v nedeljo priredil večerno zabavo ter čisti dohodek 51 gld. poslal v Ljubljano. Pevsko društvo v Belovaru priredi dne 4. maja koncert na korist Ljubljančanom.

Deželni predsednik v Šleziji grof Coudenhove je izdal oklic, v katerem pozivlja deželane, naj nabirajo darove za Ljubljano.

Komisije imajo pri preiskavah poslopij jako težavno in počasno delo, ker morajo določati, kje so mogoče trajne poprave. Baraki v Trnovem in na Poljanah sta gotovi, zgradili jih bodo še sedem. Bivališča v barakah dobivajo v prvi vrsti tisti, ki so se vsled uradnega poziva morali izseliti iz svojih stanovanj. V šotorih in železniških vozovih prebiva manj družin, ker železnica potrebuje vozove. „Rudeči križ“ je na dvorišču deželne bolnice postavil šest jako pripravnih barak, kamor se preselé okuliški, dermatologiški in ginekologiški oddelek, kirurški in medicinski ostaneta v novi bolnici. Blazni so ostali v starem poslopiju.

Ljubljanski grad je hujše poškodovan, kakor se je izprva mislilo. Včeraj dopoldne je državni nadpravnik iz Gradea dr. Pflügl z državnim inženjerjem in tukajšnjim drž. pravdnikom ogledal vse prostore. Gospodje so se prepričali, da je treba kaznilnico temeljito popraviti in prezidati. Začasno še ostanejo v kaznilnici vsi uradniki, dokler ministerstvo kaj drugega ne odloči; štirje pazniki gredó v Gradec, štirje v Maribor. Nekaj kaznjencev se najbrže vrne na grad, da pomagajo pri popravah. Včeraj, na praznik sv. Jurja, kateremu je posvečena hišna cerkvica, je bila še na dvorišču sv. maša, katere so se vdeležile družine gg. uradnikov in pazniki. Vse družine prebivajo ves čas potresa v prtičnih prostorih.

Zrtva svoje dolžnosti. Vojak-pijonir Bajs, o katerem smo poročali, da se je v torek ponesrečil pri grajenju barake na cesarja Jožefa trgu, je včeraj umrl. Pokazalo se je namreč, da ni imel samo noge dvakrat zlomljene, ampak da je bil tudi znotraj nevarno poškodovan. — Pogreb bo jutri ob 3. uri popoldne. Spodobi se, da Ljubljančani skažejo zadnjo čast vojaku, ki je kot tujec prišel v Ljubljano izvrševat svojo dolžnost v pomoč Ljubljani, a ga je tukaj nenađoma dohitela grenka smrt v najlepših njegovih letih. Pokojnik je bil rodom Hrvat, doma iz Varaždina. Pokojnika priporočamo v molitev.

Varstvene zadeve. Mestna policija kaj pridno zasleduje po mestu razne elemente dvomljivega poštenja, ter jih spravlja v zavetje pri magistratnem jetničarju. Slehern dan zasači kacega junaka raznih tatinskih družb in pritira notri, po teh se pa seveda izvedo tudi imena družih. Opozarjamo pa občinstvo opetovano, da naj bode pri svojem imetji bolj pazljivo, nego je bilo dozdej.

Komisijske odredbe. Ker je v nekatereh hišah po mestu potreba in nevarnost velika, skuša magistrat strankam in gospodarjem pregledanih hiš s tem ustreči, da jim dpošilja sproti pismene izjave in naloge gledé poprave poslopij. Gospodarji naj torej te ukaze radovoljno, vestno in in točno izvrše, da ne bodo poslopja po nepotrebem trpela.

Ker se je bila raznesla govorica, da Kranjska hranilnica od sedaj ne bode plačevala obrestij od vlog, vzdignile so mnoge stranke svoj denar. Vsakdo sicer razpolaga s svojim denarjem po svoji volji, toda ona govorica je prazna, ker po pravilih more le občni zbor premeniti obrestovanje. Niti o znižanji obrestij sedaj ni govora.

Na Glineah so orožniki prijeli in tukajšnjemu sodišču izročili nekega Janeza Jereba, ker je strašil ljudi, da se bode ponavljal še hujši potres.

Po mestu so babjevrni ljudje raznašali govorico, da so iz Trsta in kdo vé še odkod prišle v Ljubljano roparske tolpe ropat in krast. Ta govorice je ostrašila mnoge nervozne osebe, a brez potrebe, kajti od 14. in do včerajšnjega dne so bile naznanjene le tri tatvine, kakor so se dogajale tudi v normalnih razmerah. Za varstvo skrbi 30 rednih in 10 pomožnih mestnih stražnikov, 4 vojaške patrolje in mnogo orožnikov. Magistrat je dovolil policijskemu komisarju, da najame še 30 stražnikov, ki bodo stražili prodajalnice; 15 se jih je že oglasilo.

Korni poveljnik baron Reinländer in gen. major pl. Heller sta se včeraj pripeljala v Ljubljano v spremstvu častnikov in gen. štaba.

Kranjska trgovska zbornica je prosila generalni vodstvi državne in južne železnice, da dovolijo izjemne tarife za pošiljatve stavbenega gradiva.

Včeraj so končali razdelitev cesarjevega veledušnega daru. Okrajno glavarstvo v Kamniku je dobilo še 1000 glđ. za razdelitev. G. deželni predsednik je včeraj naročil jednemu uradniku, da takoj razdeli darila v Karolinskem predmestju in v Opekarski ulici.

Veliki kuhinjski voz dunajske „Rettungs-gesellschaft“ stoji v rezervi na dvorišču deželne bolnice. Korno poveljništvo je darovalo zopet konserv, ter pooblastilo oskrbovališča v Trstu, Gorici in Mariboru za nadaljne pošiljatve, če bo treba.

Za mestne redarje ljubljanske je poslal policijski komisar gospod Franč Opelt v imenu moštva mestne straže v Aussigu na Češkem znesek 90 glđ. Pošiljatelj naglašja, da občuduje vestno delovanje naše mestne straže, ki v tako težavnih okoliščinah, ne oziraje se na osebne momente, s toliko požrtvovalnostjo vrši svojo službo. Pri tej priliki pač smemo izraziti nado, da se bodo tudi naši trgovci, katerih imetje mestni redarji s tolikim naporom stražijo, spomnili mestnih stražnikov ter jim težak položaj v kolikor tolike olajšali.

Iz Dola: Potres je tudi pri nas napravil veliko strahu in škode. Strah je bil in je še tolikanj večji, ker se zemlja ne pomiri, ampak se sunki enkrat večji in močnejši, enkrat manjši, še vedno ponavljajo. Farna cerkev in podružnici imajo veliko razpok, ravno tako tudi farovž in druge zidane hiše po fari. Lesene hiše so veliko manj poškodovane kakor zidane. Hiša lesena n. pr. v kateri prenočujem, nima najmanjše razpoke in je po potresu ravno taka, kakor pred sto leti, ko je bila postavljena.

Šmarije pri Ljubljani: Zalostilo nas je, da nismo imeli velikonočno nedeljo zaradi snega procesije, a velikonočni ponedeljek upali smo lepega pomladanskega dné. A kaj smo morali doživeti! Nekoliko čez najstjo uro začutili smo silen potres, ki ga je naznanjalo otlo, strašilno bučanje. Stene so pokale, omet je odletaval, tla so se tresla, paničen strah je zavladal povsod. Mene je dvignila čudovita moč in me držala nekaj hipcev kvišku, da sem obupen in udan klical božje pomoči, ker vstati mi ni bilo tedaj mogoče. Takisto se je godilo mnogim drugim, kakor pripovedujejo. Vse je hitelo na plano glasno vzdihujoč. Kmalu po prvem sunljaju je prišla iz bližnjih vasij procesija, ki je v cerkvi prosila rešitve. Vso noč so se ponavljali rahlejši sunljaji, kakor se ponavljajo še sedaj in nas spominjajo grozne noči, ki nam ostane na veke v spominu. V jutro velikonočnega ponedeljka smo jeli pregledavati škodo, ki jo je prouzročil potres. Samo nad vhodi v dve stranski ladiji župnijske cerkve razpokale so stene, in duhovnišču se pozna od vnanje strani razpoklina, vse drugo je celo in zdravo. Vendar je prišel ukaz, da se ima cerkev zapreti do gotovega časa, kar se je zgodilo in služba božja se opravlja v bližnji kapelici sredi Šmarija. V župnišči so razpokline obilnejše in znatnejše, takisto v drugem nadstropji kapelanije, kjer je lepa soba v stolpičku tako počila, da ni moči v nji stanovati. Vsa druga poslopja v Šmariji in okolici so malo poškodovana, a v vseh se smé varno stanovati, ako ne pridejo močnejši sunljaji. Ljudje se vedno bolj selijo na prejšnja ležišča v sobe. Prešlo nedeljo smo imeli procesijo iz vasi Šmarije k sv. Križu in nabrale so se tolike množice, da jih doslej nihče ne pomni pri takošnih sprevedih. Upamo, da bode pobožna molitev toliko src omilila pravični srd vsemogočnega Boga.

Iz Trsta: Ni mi treba opisovati, koliko sočutja je mej tukajšnjimi slovenskimi rojaki zbudila nesreča v Ljubljani in okolici. Precej so se tukajšnji Slovenci posvetovali, kaj storiti, da tudi tržaški slovenski rodoljubi po svojih močeh pokažejo dejansko ljubezen trpečim bratom na Kranjskem. Tako je „Slovanska čitalnica“ v Trstu minulo soboto priredila koncert, ki je donesel čistega dohodka 1100 kron, katero svoto je odbor nemudoma poslal ljubljanskemu županstvu. „Bralno društvo“ pri sv. Ivanu v Trstu priredi pa v nedeljo 28. t. m. veselico, katere čisti dohodek je namenjen po potresu poškodovanim ljubljancem. — Zanimalo vas bo morebiti tudi, kako spremljajo tudi laški listi dar tržaškega mesta 1500 kron. „Il Piccolo“ piše: „Nesreča, ki je zadela mesto Ljubljansko, došla je do take meje, da mora vzbuditi sočutno zanimanje vsake blage duše. O Ljubljani, tem gnezdu Slovanov in središču ši-

ritve propagande, ki je nevarna našemu narodnemu miru, se mi gotovo ne moremo pohvaliti; iz Ljubljane je izšla iskra, ki je prouzročila požar narodnega boja v Istri in po naši okolici. Toda mesto, kakoršno je Tržaško, ki ima vzvišene tradicije človekoljubja, more za trenotek vse to pozabiti, v očigled veliki nesreči, a le s tem pogojem, da se zopet spomni na vse to, kadar mine žalostni čas. Mestna delegacija, nadahnjena jedino le čustvom človečnosti, sklenila je soglasno, da predloži mestnemu svetu, naj podari 1500 kron v podporo po potresu v Ljubljani poškodovanim“. Človekoljubni „Il Piccolo“ obeta torej, da se mestni zbor spomni zopet na vse to, kadar mine žalostni čas. Torej niti v teh trenotkih žalosti in nesreče se naši Italijani ne morejo povspeti do one objektivnosti, katero v takih časih nekako zapovedovalno narekuje naravni zakon.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. aprila.

Volitveno gibanje v Istri. Iz Trsta se poroča, da so v občini sv. Vincenca zmagali Lahoni s 74 glasovi proti 38. V koperskem okraju je bilo do včeraj izvoljenih 77 hrvatskih in 16 lahonskih volivnih mož; izvolitev slovenskega poslanca v tem okraju je zagotovljena. „N. Fr. Presse“ poroča, da bode v tem okraju namesto g. Spinčiča kandidiral dekan v Ospu g. Kompare. Koliko istine je na tem, v trenutku ne vemo. Po dosedanjih prvotnih volitvah je gotovo, da Slovani obdržé svoja mesta v kmetiškich občinah navzlic strastni agitaciji brezozirnih nasprotnikov, ki agitujejo z denarjem. Posebno v Buzetu so Lahoni delali z denarjem, ker je ta občina odločilna za izid volitve v koperskem okraju. Nekemu občinskemu odborniku so ponudili 1000 glđ., ako agituje za Italijane, in še 1000 glđ., ako zmagajo; toda mož-poštenjak je odbil to zapeljivo ponudbo.

Verske vaje katol. učencev v rokah židov. Ministerski ukaz iz leta 1870 zapoveduje vsem deželnim šolskim svetom, da ima v slučaju, ako se cerkvena in šolska oblast ne strinjate glede verskih vaj kato liških učencev, deželni šolski svet s a m o s t o j n o odločevati. Da se ta odlok nikakor ne strinja z določbami katoliške cerkve, je popolnoma jasno, kajti vsak, akoravno ni posebno vnet katoličan, mora izprevideti, da ima v cerkvenih in verskih zadevah jedino le katoliška cerkev odločevati. — In sedaj, kakošna je posledica imenovane ministerskega ukaza? Šolski svet določuje samostojno p o v e č i n i glasov! Skoro v vsakem šolskem svetu ima pa tudi najmanj eden žid pravico glasovati in ne redko se zgodi, da isti s svojim glasom odločuje o verskih vajah kato liških učencev na srednjih šolah. In to se godi pri nas v Avstriji, ki šteje nad 90 odstotkov katoliškega prebivalstva. V katoliški Avstriji je židovski zastopnik deželnega šolskega sveta v večji veljavi, kakor pa katoliški višji pastir.

Pravda Fuchsmühlerskih kmetov. Ob svojem času smo obširno pojasnili, kako žalosten boj se je bil mej grajščino in kmeti v Fuchsmühlu zaradi kmečkih pravic v graščinskem gozdu. Dné 23. t. m. se je pričela pravda v Weidenu. Zatoženih je 152 kmetov, da so rušili mir in kradli v gozdu. Do sobote bo gotovo trajala obravnava. Mej zatoženci je tudi župan, ki je odločno zagovarjal, da ima občina prav in da se že 30 let bije za svoje pravice. Graščaki in gozdarji so zatirali kmete in njegova dolžnost je bila, da je ž njimi deloval. Graščaka in gozdarja ni nobenega mej zatoženci. O koncu obravnave bomo poročali.

Francoska rojalistiška mladina je imela v mestu Bordô shod, ki se je v ponedeljek končal z banketom. Kakor je pri mladini sploh navada pri takih prilikah, so bili tudi francoski mladi pristaši kraljevske vlade jako glasni. Na oknih zbirališča so nastavili barvano steklo, ki je sostavljalo pod lilijo besede: „Vive le roi!“ V izloženem oknu je bil na ogled meč, katerega hoče protirepublikanska mladina pokloniti vojvodi Orleanskem. Vršili so se tudi obligatni prepiri z republikanci, ki so metali kamenje v okna. Policija pa je kmalu naredila konec demonstraciji.

Rusija. Neki ruski list poroča, da ima Rusija blizu Japana zbranih 23 vojnih ladij s 360 topovi, armade na suhem ima pripravljene približno 20.000 mož, da zasedó otok Jeso. Francija ima ondi 15 vojnih

ladij, ki bi se v sili združile z ruskimi. — Knez Meščerskij v svojem „Graždaninu“ ostro obsoja govor polkovnika Komarova pri shodu petrograjskega slovenskega društva, češ, da je Komarov fantast, ker združenje vseh Slovanov pod ruskim vodstvom so prazne sanje. Niti balkanskih Slovanov si ne želi Rusija, k večjemu, da bi jih vladali odločni gubernatorji.

V Nemčiji se ponavlja govorica, da odstopi sedanji državni kancelar knez Hohenlohe in da pride na njegovo mesto bivši pruski minister predsednik grof Eulenburg.

Belgija. Belgijski kralj je, kakor poroča „France Militaire“, zelo bolehen ter se je podal na prigovarjanje zdravnikov v Italijo. Ta položaj napravlja omenjenemu listu veliko skrbi in pravi, da bi postala Belgija v slučaju kraljeve smrti skoro gotovo republika. V tem slučaju bi seveda Nemčija storila korake v svojo korist, Francija pa bi pomagala republiki. Francija si že sedaj mnogo prizadeva nauduševati in podpirati belgijske republikance v njihovem početju. Pri vsem tem je pa posebno važno še to, da si liberalci, ki so zgubili krmilo pri zadnjih volitvah, na vso moč prizadevajo, da dospó zopet do vrhunca, ter se bodo posluževali v to svrhu vsakovrstnih sredstev in tudi upora se ne bodo bali. Znano je namreč, da so se pričele največje vojske skoro vselej kar nepričakovano in iz prav neznatnih vzrokov. Ze Napoleon III. si je veliko prizadeval, da zjedini Belgijo s Francosko in tudi v vojski l. 1870 so se bolj ozirali na Belgijo, kakor na renške meje. Napoleon je namreč dobro vedel, da od Nemčije ne more odtrgati večjega kosa, ne da bi zdržal s tem Avstrijo in Rusijo, pri Belgiji pa to ni ravno tako nevarno, ker jo je lažje zjediniti s Francijo, katerej je tudi belgijsko prebivalstvo zelo naklonjeno.

Judje — in vojska. Japonci in Kitajci so se pomirili; sedaj pa prihajajo hijene na bojno polje — židovski špekulantje. Časopisi pripravljajo potrebne stvari in pomagati jim bodo morali diplomatje in vlade. Imenuje se že mejna rodna milijonarska skupina, ki bo zmagala v boju mej Japonci in Kitajci; v to štejejo: Rotšilda, Hambro, diskontno društvo, Bleichröderja, Mendelssohna in Banque de Pariz — same žide. Tudi o svoti se že razgovarjajo, ki si jo bo moralo izposoditi Kitajsko, namreč najmanj 1 milijardo mark.

Kitaj in Japan. Angleški vladni listi izjavljajo, da se angleška vlada ne bode pridružila drugim državam, ki se hočejo vtikati v obravnave med kitajsko in japonsko vlado. Anglija bode imela velike koristi, četudi Japonci dobé Formozo, ker se bode povzdignila angleška trgovina. Kitajci bode potrebovali denarja, da plačajo vojno odškodnino, in tako se povzdigne vrednost srebra. Sploh bi bilo nespametno, piše drugi angleški list, da bi Anglija za druge hodila po kostanj v ogenj in se tako sprla z Japonci, ki utegnejo biti še cenjen zaveznik.

Razgled po slovanskem svetu.

Zakaj se ne skliče srbski kongres v Karlovcih.

Iz Zagreba, 20. aprila.

Ze štiri leta ni zboroval srbski cerkveni kongres, če tudi ima rešiti vrlo mnogo in važnih vprašanj. V prvem redu se ima razpravljati o prepotrebem jedinstvenem štatutu za pravoslavno cerkev, katerega je odbor že zdavnej sestavil. Razven tega pa so zaostala tudi mnoga avtonomna šolska in cerkvena vprašanja, ki bi se morala reševati vsako leto, a da ne trpé radi tega cerkev in šola. Posebno šolsko vprašanje prouzročuje mnogo neugodnosti na Hrvatskem in v Slavoniji, kjer politične oblasti zahtevajo točno vršenje šolskih postav, kar pa večkrat skoraj ni mogoče, ker cerkvena oblast nima od kongresa točno naznačenih propisov. Koliko zmešnjav pa tudi škode imajo vsled tega mnoge občine, a vendar se nobeden na to ne ozira, da se kongres skliče čim prej. Sam patrijarh Branković je bil v tej zadevi v Budimpešti ter skušal pridobiti ministerstvo, da se skliče zbor, ali vse ni nič koristilo. Prvi izgovor je bil od strani ogerske vlade, da se troški za kongres ne morejo pokriti z navadnimi cerkvenimi dohodki. Ta trditev pa ne stoji, kajti ravno za kongres je nabrana in prihranjena tolika svota, da bi se moglo dalje časa zborovati.

Ali kmalu se je našel drugi vzrok, da zbor ne skliče se tako hitro. Znano je, da se je tudi prebivalstvo pravoslavne vere izjavilo na javni skupščini v Karlovcih proti novim proticerkvenim postavam na

Ogerskem, a sam patrijarh in škofi so glasovali v velikaški zbornici proti vladi v tej zadevi. Ogerska vlada zatagadelj misli počakati tako dolgo s kongresom, dokler se te postave odobrijo, kajti prav verjetno je, da bi se na kongresu slišale besede proti tem proticerkvenim zakonom. Dosti zaprek ima vlada že v velikaški zbornici, a zakaj bi si jih dovoljevala še na tem kongresu, bolje je tedaj, da se ne skliče še tako hitro.

Čudno je pa, kar pišejo srbski radikalni časopisi, ki trdijo, da patrijarh Branković sam v sporazumljenju z ogerskim ministerstvom dela proti kongresu, ker je radikalna stranka v mnogih vprašanih protivna patrijarhovi ali vladni stranki. Patrijarh je namreč sklenil, da se sezida v Budimpešti lepa palača od cerkvenih dohodkov, ker se bo še sčasoma brž ko ne prestavil tudi sedež patrijarški v glavno mesto Ogerske, vsaj ogerska vlada to želi. Tudi ta zadeva bi se imela na tem kongresu rešiti, a ker se sluti, da bi bila večina proti temu, piše že zdaj patrijarhov cerkveni list „Srbski Sion“, da v tem vprašanju ne bi trebal kongres razpravljati, marveč da more patrijarh po svoji volji odločiti za zidanje svoje palače.

Po tem takem je morda res, da patrijarh ne potrebuje kongresa, ki mu ni popolnoma udan v vseh zadevah. Da ogerska vlada more zapovedati cerkvenim dostojanstvenikom pravoslavne vere, je dokazana stvar, saj je poznato, da ne imenuje nobenega, dokler ni podpisal in bianco reverza, po katerem se mora njegova volja podložiti volji nekega višjega. Iz tega odnošaja izvira zatagadelj tolika nesamostalnost pri višjih duhovnih pravoslavne vere. Kongres pa ima popolnoma prav, da se ustavlja takim samovoljnim zahtevam, kakor je omenjeni o patrijarhovi palači.

Ne bi li bilo pravičnejše, da se sezida taka palača v Zagrebu, pa morda tudi semkaj premesti patrijarhov sedež, če se že sploh mora premestiti, kar se pa nam ne zdi potrebno. Zakaj bi se lepšala Budimpešta s palačami sezidanimi od slovanskega imetja, saj že tako preveč Slovani trošijo na polepšanje glavnega mesta Ogerske, kjer pa za njih nima mesta, da celo sramota se za njih pripravljajo. Kaj so ni to zgodilo z Munkačijevo sliko v prihodu Mažarov na Ogersko v saborski dvorani? Če imajo Srbi še kaj slovanskega ponosa v sebi, moralo bi jih že to edino take vrste zasramovanje odvrniti od njihove nakane. Slovani naj polepšujejo svoja mesta, pa če je Srbom sedanja prestolnica preneznatna, naj premestijo metropolijo svojo v Zagreb, ki je že tako postal središče južnega Slovanstva v avstro-ogerski monarhiji. Skrajni čas je že, da se vendar že enkrat poprimemo gesla „Svoji k svojim“.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. aprila.

(Procesija sv. Marka) je bila danes ob 8. uri s cesarja Jožefa trga k kapelici Matere Božje na Martinovi cesti, kjer se sedaj obhaja služba Božja za St. Petersko župnijo. Tako velikanskega spreveda na praznik sv. Marka Ljubljana že dolgo časa ni videla. Pač jasen dokaz, da sila uči moliti. Vsa pobožnost, katere so se vdeležili mil. g. knezoškof s stolnim kapitolom, vršila se je zelo spodbudno. Vernike pač družega ni motilo nego neprestano ciganje vojaške godbe, katera je med celim sv. opravilom poskušala nove valčke in polke. — Tudi ko se je spreved pomikal čez St. Peterski most, šla je kompanija Belgijcev v dvojnih vrstah mimo, ne da bi bil častnik na konju dal najmanjše znamenje spoštovanja sv. križu, ali da bi bil vsaj pred mostom moštvo vstavil. Zato smo zopet prisiljeni vprašati: Kedaj vendar se že napravi red v tem oziru?

(Ali celo sedaj ne bo miru?) Zadnji „Rodoljub“ z dne 20. t. m. z grdimi lažmi napada slovenske poslance Hohenwarta, Povšeta itd., češ da so zakrivil, da prostozidarstvo ni več s kazenskim zakonom zabranjeno v Avstriji, dočim je znano, da so konservativci glasovali proti oni določbi; z lažjo napada naš list, češ, da kar molči glede tega, dočim je „Slovenec“ v št. 53. in 56. takoj odločno obsodil ta sklep. Nadalje grdo in neosnovano napada celovškega knezoškofa mil. dr. Kahna itd. — Tako lažljivo pisarenje je sploh v vsakih razmerah skrajno nedostojno, kaj naj pa rečemo, ako „Rodoljub“ tako piše v sedanjih naših razmerah po potresu! — Sedaj napadati grofa Hohenwarta, ko je tako lepo pričel v državnem zboru akcijo v pomoč

naši deželi, sedaj napadati celovškega knezoškofa, ki je prvi med sosedi prihitel s posebnim oklicem nam v pomoč, to je skrajna podlost, katero mora vsakdo obsoditi z največjo ogorčenostjo. To se nam tembolj čudno zdi, ker smo čuli od nasprotne strani glasove, naj bi vsled katastrofe prenehali vsi medsebojni prepiri. Mi smo se tega veselili in v tem smislu tudi pisali. In tako bomo tudi v prihodnje pisali, kajti sedaj treba delati za narod, ne pa prepirati se. Obžalujemo vodstvo „Rodoljuba“, da tako malo pazi na plačanega pisarja, ki je poprej, dokler je bil v službi pri „Slovencu“ jednako oestro pisal zoper „Narodovo“ gospodo, kakor se sedaj zadira ob vsaki priliki in nepriliki v nas. Nadejamo se, da stranka to popravi, — tembolj, ker menimo, da se ne motimo, če rečemo, da se je to storilo brez vednosti vodstva stranke, — ter po svoje pripomore, da v teh prežalostnih razmerah Slovenci složno delujemo v preporod tako hudo zadetega stolnega mesta Ljubljane in sploh v blagor naše skrajno nesrečne domovine.

(Iz Bologne) nam piše gosp. katehet Smrekar: Mejuarodni shod salezijancev se obhaja s posebno slovesnostjo in s posebnim navdušenjem. Sv. mašo je opravil danes kardinal Dominik Scampa. Pri sv. maši so zastirali še trije drugi kardinali in petindvajset škofov in mnogo drugih dostojanstvenikov. Cerkev sv. Dominika bila je natlačena samih salezijanskih sotrudnikov, katerih je po svetu nad 10.000. Ob 10. uri otvoril se je shod v cerkvi presv. Rešnj. Telesa, ki je bila natlačena. Zgoraj imenovani kardinali in škofje bili so pričujoči in pozdravljali navdušeno shod. Sv. Oče so shod blagoslovili in dela Boskova pri reševanju mladine in razširjanje sv. vere pri poganih jako hvalili in priporočevali. Mestni predsednik bil je v predsedništvu. V mestu najlepši red in postrežba najboljša.

(Iz Blede.) Tukaj je sedaj mnogo občinstva iz Ljubljane, ki je pred potresom semkaj pribežalo; vendar je še mnogo stanovanj praznih, katera lastniki radi oddajo po jako znižanih cenah, — naj bi se meščanje ljubljanski tega v prav obilnem številu posluževali, ker je Bled pomladi res krasen. Bralno društvo na Bledu je sklenilo tekom maja prirediti pevsko veselico v toplici, katere čisti dohodek je namenjen po potresu poškodovanim sobratom.

(Goriške novice.) V Kostanjevici na Krasu je pičil gad Jožef Frančeškina. Zdravijo ga v goriški bolnišnici. — Goriški magistrat je dovolil izvrševati zdravniški posel g. dr. M. Richterju. — Pomilovanje Ljubljančanov radi ogromne škode provzročene po potresu je med goriškimi Slovenci splošno. Tudi dobri Lahi sočustvujejo z njimi. Čujemo pa tudi, da prenapete sodeželane zelo bode podpora, ki je došla iz Gorice v Ljubljano. — Na Pečinih je umrl nagle smrti č. g. vikarij Andrej Urbančič. Rojen je bil 27. oktobra 1842, posvečen 19. sept. 1868. R. I. P. — Starešinstvo v Kobiljiglavu je imenovalo častnim občanom prečast. g. msgr. Ivana Abrama, stolnega kanonika v Gorici. — V Gorenjem Cerovem je zgorel 13 mesecev star otrok. — V Gorici bajé nameravajo zidati novo pošto na prostoru sedanje gimnazije. Pametna misel. Gimnazijo bi zgradili drugje.

(Umrli) je v Novi Štifi pri Ptujju vpokojeni župnik gosp. Anton Antolič v 73. letu. — Naj v miru počiva!

(Izpiti vsposobljenosti za ljudske in meščanske šole), ki bi se imeli pričeti 6. maja t. l. v Ljubljani, so odloženi na nedoločen čas. Kedaj se bodo vršili, se bo razglasilo po časnikih.

(Umrli je danes zjutraj Josipina Jarc), nečakinja mil. g. prošta Ant. Jarc. Blaga pokojnica, katero so čislali vsi znanci zaradi njene plemenitosti in pobožnosti, se je v noči strašnega potresa prehladila in si nakopala bolezen, katera jo je v najboljših letih položila na mrtvaški oder. N. v. m. p.

(Darovi.) Urednistvu našega lista so poslali: Včg. Vintar župni upravitelj v Liedingu na Koroškem 20 kron za pogorelce v Toplicah. — G. Gregorij Podgorski iz Slovenji Gradca za oškodovane po potresu 10 kron. — Sotrudnik „Slovenec“ za uboge Ljubljančane 5 kron. — Za ljubljanske po potresu oškodovane cerkve profesor Anton Zupančič 200 kron. — G. Jos. Preša v Ovsisah za poškodovane po potresu v Ljubljani 40 kron, v okolici 30 kron in za pogorelce v Toblicah 30 kron, skupaj 100 kron — Bog plačaj stotero blagim dobrotnikom ter jim v tej silni, izredni potrebi obudi še prav mnogo naslednikov!

(C. kr. poštnohranilnični urad) na Dunaju razposlal je okrožnico št. 4 z razkazom gledé prometa v mesecu marciju. V rečenem času se je vložilo 1,065.717 krat v skupnem znesku za 118,374.962 gld., od tega po naših krajih pride na Štajarsko 51.931krat za 4.485.729 gold., na Koroško 15.948krat za 1,324.965 gl., na Kranjsko 12.198krat za 1.076.842 gl., na Primorsko 19.869krat za 2,396.224 gld., na Dalmacijo 6.260krat za 567.583 goldin.; a vrnili so 273.543krat za 117,222.818 gld., od tega 8.299krat za 2,146.838 goldin. na Štajarskem, 2.045krat za 351.322 gld. na Koroškem, 1.530krat za 362.438 gld. po Primorskem, 622krat za 84.690 po Dalmaciji. Od dne 12. januarja, ko je zavod začel poslovati, pa do konca minolega meseca se je 76,321.125krat vložilo za skupni znesek 9.015,555.048 gld. 36 kr., in vrnilo 21,014.598krat za 8,923,926.093 gold. 44 kr. Urad je vložnikom na željo kupil in odposlal vrednostnih papirjev za 25,901.105 gld.; v prometu nahaja se 11.218 knjižic-rentovnic v vrednosti za 20,927.060 gld., potem 1,072.654 vložnih in 26.754 čekovnih knjižic. Število vložnikov je naraslo za 6787 oseb v varčevalnem, za 238 v ček., za 284 v nakaz. oddelku. Ob svojo knjižico je prišlo 137 vložnikov, med njimi po naših krajih po jeden v Gorenjem Logatcu (2 gld. 52 kr.), v Litiji (1 gld. 5 kr.), v Bistrici ob Zili (1 gld.), v Pilštanju (8 gld.); do nove knjižnice pravico ima prvi dné 21. aprila, drugi 16. aprila, tretji 27. aprila, četrti 24. aprila. Novo pošto z nabiralnico dobili so kraji: Vetrinje pri Celovcu, Kotmarjaves pri Celovcu, Velikaloka pri Trebnji. V neuradnem delu okrožnica objavlja podatke o poštni hranilnici na Ogrskem, Francoskem, Talijanskem, Nizozemskem, Švedskem.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

VIII. Zbornični svetnik Fr. Ks. Souvan poroča o prošnji nekega trgovca za dovolitev razprodaje njegovega blaga. Poročevalec pripominja, da je prosilec s svoji pismeno podani vlogi na c. kr. okr. glavarstvo vse podatke navel, katere zahteva § 2. zakona z dne 16. januarja 1895, drž. zak. št. 26, glede uravnave razprodaj in da kot razlog za razprodajo navaja opustitev kupčije.

Ker je pri opustitvi kupčije potrebno, da se ista hitro razvije, kar je pa le potom razprodaje mogoče, je odsek za dovolitev in predlaga: Zbornica naj z ozirom na § 3 omenjenega zakona poroča v navedenem smislu na c. kr. okr. glavarstvo.

IX. Zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča, da so kmalu na to, ko je obvezno zavarovanje proti boleznim zadobilo veljavo, interesovani krogi izrekli željo, da naj bi se spremenile določbe zakona o zavarovanju proti boleznim. Vis. c. kr. ministerstvo za notranje stvari je tem težnjam vedno zelo pazljivo sledilo in je odredilo, da je vdeležene kroge vprašati za njih želje in nazore o tem predmetu. C. kr. deželna vlada je tudi zbornico povabila, da naj s porabo izročeni ji vprašalnih pol svoje mnenje izreče. Zbornica se je vsled tega obrnila na interesente in jih prosila, da ji naznanijo želje in nazore. Dosedaj ji je na to došlo 6 odgovorov. Odsek je ta vprašanja na drobno pretresal in priporočal, da jih zbornica nastopno odgovori:

1. V zakonu o zavarovanju proti boleznim naj se v namen, da se poizvedó dnine zavarovancev, ki naj bi služile kot temelj za določbo prispevkov in blagajničnih dajatev, uvedejo obligatorično plačilni razredi. Plačilni razredi naj se, vsak s tremi stopnjatvami ob računanju mezde na 300 dni, določijo s sedmimi razredi in sicer: I. 75, 100 in 120 gld.; II. 150, 180 in 210 gld.; III. 240, 270 in 300 gld.; IV. 360, 420 in 480 gld.; V. 540, 600 in 660 gld.; VI. 720, 810 in 900 gld.; VII. 990, 1080 in 1200 gld.

2. V interesu svobodne selitve delavcev je želeto, da ti s premembo bivališča menjajo tudi pristojnost bolniške blagajnice, ker je le ondaj potrebna kontrola v vsakem oziru mogoča. § 13 št. 2 zakona o zavarovanju proti boleznim torej ni nič preminjati. Delavec mora tekom 4 tednov k novi okrajni bolniški blagajnici prestopiti in članstvo naj je zavisno od pogoja, da dotičnik biva v okolju blagajnice.

3. Priporočljiva je omejitev blagajniških dajatev, omenjenih v § 13., št. 3. zakona o zavarovanju proti boleznim za slučaj pridobitne nezmožnosti v tem smislu, da tu omenjene osebe ne ostanejo dlje člani in tudi nimajo pravice do blagajničnih dajatev

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	734.7	8.9	sl. szap.	oblačno	0.00	
2. u. pop.	734.6	18.2	sl. jzap.	"		
9. u. sveč.	734.8	12.3	sl. zapad	"		

Srednja temperatura 13.5° za 3.4° nad normalom.

260 1-1

Bogu vsegamogočnemu je dopadlo, moja preljubo nečakinjo

Pepico Jarc,

staro 40 let, po kratki in mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti, danes jutraj k sebi poklicati. Pogreb bo dné 27. aprila ob treh popoldne. Blago rajno priporočam vljudno znancem in prijateljem v molitev in pobožni spomin.

V Ljubljani, dné 25. aprila 1895.

Dr. Anton Jarc,
prošt.

Klavir,

še dobro ohranjen, prodá družina, ki se je morala vsled potresa izseliti. — Več se zvé pri cerkovniku v stolnem župnišču v Ljubljani. 261 3-1

Dobro belo

primorsko vino

posebno za delavce priporočljivo, 1 liter po 24 kr., pri 50 litrih po 22 kr. in nezadavčeno po 16 kr. priporočá poleg boljših vrst 258 5-2

Kranjska vinarna v Ljubljani,

Slonove ulice šte. 52, vhod poleg kavarne „pri Slonu“.

Glasovire prodaja in izposoja za Dunaj in v provincije

A. Thierfelder, Dunaj, 7/3 Burgg. 71.

Največja zaloga glasovirov, pianinov in harmonijev.

Prodaja za gotovo in na obroke. — Najemščina nizka.

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obuvalo lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

c. kr. dež. priv. tovarne. leta 1835 ustanov. na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na moje ime: St. Fernolendt.

Priporočam tudi ličila za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pisarni pečatni vosek. 10 52-15

Prodajalnica cvetic,

Slonove ulice št. 46,

priporočá po najnižji ceni prečast, duhovščini in slav. občinstvu bogato izbero

šopkov in vencev

za razne cerkvene potrebe, kakor tudi za birmo. Nadalje priporočá tudi čast. gg. novomašnikom lepe šopke in vence za na roko.

Dobi se tudi različno

umetno sadje.

Vse to priporočá tudi gg. trgovcem po najnižji ceni. 236 3-3

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Sirup iz planinskih zelišč

tudi prsni, plučni in kašljev sok

imenovan, prirejen iz

planinskih zelišč in lahko razstopljivega vapnenega železa.

Steklenica z navedilom o porabi 56 kr., 13 steklenic 5 gld.

Dobiva se pri 565 26

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju, lekarnarju v Ljubljani.

Posilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Nové Šmarnice.

Ravnokar so izšle nove lične od visokochastitega knezoškofijstva ljubljanskega potrjene ŠMARNICE z naslovom:

Mati prečudna Šmarnice

Sestavil J. P. Toussaint duhovnik luks. škofije Z dovoljenjem pis. poslovenil Viktor Steska.

Cena v platno vezano z rud. obrezo 60 kr., zlato obrezo 70 kr.

Dobivajo se v Katoliški Bukvarni in pri H. Nlčman v Ljubljani.

Ivan Jax

LJUBLJANI na Dunajski cesti št. 13 v Tavčarjevi hiši.

Tovarniška zaloga 552 50-25 vsakovrstnih

šivalnih strojev, byciklov, tryciklov, veločipedov itd.

Ceniki zastoj in franko.

Leopold Tratnik

prej M. Schreiner,

pasar in zlatar,

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27,

priporočá prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in slav. občinstvu svojo

najstarejšo in najboljše urejeno delavnico za izdelovanje različne

cerkvene posode in orodja.

Vsakatero naročilo izvrši kar možno hitro natančno po cerkvenih pravilih in lepih vzorcih v raznih slogih. — Na željo prečast. in spošt. naročnikov pošlje načrte ali že izgotovljene predmete rad vsakomur na ogled.

Staro blago popravi, prenovi, pozlati, posrebrni in poniklja po najnižji ceni. 661 52-17

Krasno in umetno izvršene predmete imam v zalogi na Sv. Petra cesti št. 23, katere naj si blagovolijo prečast. gospodje prilično ogledati.

Cement

262 8-1

železniške šine, štorje za obivanje stropov, železo za vezi in traverze, železno, cinkasto in pocinkano ploščevino, kovanje za okna in vrata ter vse, kar se potrebuje za stavbe

priporočata po jako nizkih cenah

Stupica & Mal

trgovina z železino in specerijskim blagom v Ljubljani, Marije Terezije cesta šte. 1.

Št. 10656.

Razglas.

Za delavce: težake, tesarje in zidarje ter voznike z vpreženimi vozmi je v Ljubljani obilo trajnega zaslúška.

Zato se pozivljejo, da pridejo semkaj in se oglašé pri podpisnem magistratu.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane,

22. dan aprila 1895.

Župan:

Grasselli s. r.

255 3-3

Dunajska borza.

Dné 25. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 30 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 40 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 80 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 " 15 "
Ogerska zlata renta 4%	123 " 20 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " 20 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1090 " 75 "
Kreditne delnice, 160 gld.	396 " 75 "
London vista	122 " 30 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 72 1/2 "
20 mark	11 " 94 "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 68 1/2 "
Italijanski bankovci	46 " "
C. kr. cekini	5 " 73 "

Dné 24. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 75 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	164 " "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	198 " "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 60 "
Tisne srečke 4%, 100 gld.	159 " 50 "
Dunavske vravnave srečke 5%	132 " 75 "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	109 " "
Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "
Priporočene obveznice državne železnice	223 " 50 "
" južne železnice 3%	171 " 90 "
" južne železnice 5%	133 " 25 "
" dolenskih železnice 4%	98 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	150 " "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	71 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	73 " "
Waldsteimove srečke, 20 gld.	54 " "
Ljubljanske srečke	23 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	169 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3650 " "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	572 " "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 " 50 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	82 " "
Montanska družba avstr. plan.	82 " 60 "
Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	174 " 50 "
Papirnih rubljev 100	131 " 12 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.

naloženih glavníc.